

بررسی و نقد کتابچه چکیده‌مقالات همایش "شکوه سخن"

مسعود باوان‌پوری^۱، فاروق نعمتی^۲، سودابه جعفری^۳، نرگس لرستانی^۴

چکیده

دومین همایش ملی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور در آبان ماه ۱۳۹۲ در دانشگاه پیام نور بجنورد برگزار شد که در نهایت سیصد و نوزده مقاله از آن برگزیده و در مجموعه مقالاتی به نام "شکوه سخن" گردآوری شد. نویسندگان این جستار با بررسی کتابچه چکیده مقالات همایش، درصددند به بررسی تحلیلی-آماری و نیز نقد این مقالات بپردازند. بدین منظور موارد زیر در سه محور مورد بررسی قرار گرفت: محور اول به بررسی آماری و تحلیلی تعداد نویسندگان مقالات، مدارک نویسندگان، میزان همکاری بین نویسندگان، مراکز و مؤسسات فعال در همایش پرداخته است. در محور دوم مقاله نیز بحث عناوین مقالات مورد بررسی قرار گرفت. موضوع دیگری که مورد بررسی قرار گرفته است، بحث مختصر یا کلی بودن موضوع و عنوان بحث است. نگارندگان در پایان مقاله پیشنهادهایی در جهت بهبود روند ارائه مقالات در همایش‌های آتی ارائه کرده‌اند.

کلیدواژه‌ها: نقد نقد، مقاله نویسی، همایش، شکوه سخن.

-
۱. دانش آموخته زبان و ادبیات عربی و عضو باشگاه پژوهشگران جوان واحد اسلام آبادغرب، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلام آباد غرب، ایران. (نویسنده مسئول)
masoubavanpour@yahoo.com
 ۲. استادیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه پیام نور
 ۳. دانش آموخته کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی دانشگاه خوارزمی
 ۴. دانشجوی دکتری زبان و ادبیات عربی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران.
تاریخ وصول: ۹۴/۱۱/۵
تاریخ پذیرش: ۹۵/۲/۱۵

مقدمه

مدتی است که در محافل و نیز نشریات ادبی کشور، بحث «نقد» کتاب و مقاله رنگ و جلوه خاصی به خود گرفته است. این حرکت، بسیار درخور توجه و قابل تحسین است اما کافی نیست. بررسی فعالیت‌های علمی و مقالات پژوهشی و بیان مشکلات و کاستی‌های آنها به نشاط و یویایی در عرصه علم کمک فراوانی می‌کند. این حرکت که امروزه به «نقد نقد» نامگذاری شده است، در زمینه‌های مختلف علمی راه را برای پیشرفت نوقلمان فراهم می‌نماید و در واقع و به عبارت بهتر می‌توان گفت: دیگران با مشاهده ایرادها و اشکالات سعی می‌کنند خود مرتکب چنین خطاهایی نگردند. امروزه بررسی یک مقاله یا همان «نقد نقد» جایگاه علمی خاصی بین نویسندگان و اصحاب قلم یافته است. بدون شک مقالات چاپ شده خالی از عیب و اشکال نخواهد بود و نقد آنها زمینه یادگیری سایر نویسندگان و نیز برطرف شدن ایراد و اشکال مقالات بعدی خواهد گشت.

نقد (criticism) در لغت عبارت است از جدا کردن درهم و دینار، سره از ناسره و تمیز خوب از بد؛ اما در اصطلاح عبارت از است از «تشخیص معایب و محاسن اثر ادبی و نیز هنر ارزیابی یا تحلیل آثار ادبی در پرتو دانش و ادب و نزاکت» (رضایی، ۱۳۸۲: ۱۷۹). نقد «سره از ناسره کردن، محاسن را از معایب جدا کردن، خوب را از بد تشخیص دادن» (معین، ۱۳۸۱، ۴/ ۴۷۸۴). در اصل، این کلمه از واژه یونانی (krinein) به معنای سنجش گرفته شده است. از همین رو «فرهنگ ادبیات فارسی» نقد ادبی را به سخن‌سنجی یا سخن‌شناسی معنا کرده، ذیل کلمه «نقد ادبی» می‌نویسد: «نقد ادبی یا سخن‌سنجی یا سخن‌شناسی فنی است برای توصیف و سنجش جنبه‌های کمی و کیفی و ماهوی و همچنین مقایسه و تفسیر و تحلیل و ارزیابی و داوری یا ارائه معیارهایی برای داوری در باره آثار ادبی» (شریفی، ۱۳۸۷: ۱۴۲۴). عبدالحسین زرین‌کوب تعریف نسبتاً جامع‌تری دارد. او می‌نگارد: «نقد ادبی عبارت است از شناخت ارزش و بهای آثار ادبی و شرح و تفسیر آن به نحوی که معلوم شود نیک و بد آن آثار چیست و منشأ آنها کدام است» (زرین‌کوب، ۱۳۷۳: ۵).

در مورد خاصیت نقد و هدف آن می‌توان گفت «نقد یک اثر یا نوشته به معرفی جایگاه شایسته آثار و اصلاح کاستی‌ها و ارتقای اندیشه آفرینندگان آن‌ها می‌انجامد. فایده دیگر نقد جلوگیری از وارد آمدن آسیب به رشد علمی و فرهنگی کشور و پیشگیری از هرج و مرج و آشفتگی فکری و عملی جامعه دانشگاهی و طبقه فرهیخته اجتماع است» (سیاوشی، ۱۳۹۱: ۵۸). میشل فوکو در مقاله معروف «مؤلف چیست؟» نقد ادبی را چنین تعریف می‌کند: «کار نقد، آشکار ساختن مناسبات اثر با مؤلف نیست و نیز قصد ندارد تا از راه متون، اندیشه یا تجربه‌ای را بازسازی کند، بلکه می‌خواهد اثر را در ساختار، معماری، شکل ذاتی و بازی مناسبات درونی‌اش تحلیل کند» (شمیسا، ۱۳۸۳: ۲۵). کتابچه چکیده مقالات همایش "شکوه سخن"، کتابی در قطع وزیری در ۳۳۹ صفحه می‌باشد که از سوی چاپخانه دانشگاه فردوسی و به کوشش فرامرز آدینه‌کلات تدوین شده است. تعداد مقالات پذیرفته شده در این همایش، سیصد و نوزده مقاله است که متن انتقادی زیر بر آن است که در سه محور به بررسی آنها بپردازد. محورهای مورد نظر عبارتند از:

الف: بررسی آماری و تحلیلی تعداد نویسندگان مقالات، مدرک نویسندگان، میزان همکاری بین نویسندگان، مراکز و مؤسسات فعال در همایش.

ب: بررسی عناوین مقالات.

پ: بحث مختصر یا کلی بودن موضوع و عنوان بحث.

اهداف پژوهش

برای پژوهش حاضر اهداف زیر در نظر گرفته شده است که عبارتند از:

تعیین تولیدات علمی مؤسسات آموزشی شرکت‌کننده در همایش شکوه سخن

تعیین مؤسسات پرتولید در همایش

تعیین فراوانی موضوعات کار شده در همایش

تعیین تعداد نویسندگان مقالات همایش

تعیین مدارک نویسندگان مقالاتی همایش

تعیین الگوی میزان مشارکت نویسندگان در اجرای تحقیقات گروهی

شناخت پرتولیدترین نویسندگان همایش

تعیین تعداد مقالات تکراری در همایش
بررسی مقالات همایش از نظر موضوع و عنوان.

سؤالات پژوهش

کدام مؤسسات بیشترین تولیدات علمی را در همایش ارائه نموده‌اند؟
چه موضوعاتی بیشترین مقاله را در همایش به خود اختصاص داده‌اند؟
نویسندگان مقالات همایش، بیشتر چه مدارک علمی را دارا هستند؟
پرتولیدترین نویسندگان در تألیف مقالات همایش کدام‌اند؟
الگوی میزان مشارکت بین نویسندگان به چه شکل است؟
چه تعداد از مقالات تکراری است؟
مهمترین نقطه ضعف مقالات از نظر عنوان و موضوع چیست؟

پیشینه پژوهش

تاکنون در مورد نقد مقاله و نیز مجموعه مقالات، مقالات و نقدهای بی‌شمار و گرانسنگی نوشته شده است که در زیر به چند نمونه از آن اشاره می‌کنیم:
پگاه خدیش (۱۳۹۱) در مقاله «نقدی بر مقاله محوریت قهرمانان زن در قصه‌های عامیانه»، فصلنامه نقد ادبی، شماره ۱۷ / بهنام میرزا بابازاده فومشی (۱۳۹۲) در مقاله «نقدی بر مجموعه مقالات دومین همایش نیماشناسی دانشگاه مازندران»، فصلنامه نقد ادبی، شماره ۲۳ / هادی رضوان (۱۳۹۲) در مقاله «حرز شفا (نقدی بر مقاله بررسی مضمونی سروده‌های عربی خاقانی)»، مجله انجمن عربی، دوره ۹، شماره ۲۸ / محمد غفاری (۱۳۹۲) در مقاله «نقد مقاله روایت زنانه از جنگ: تحلیل انتقادی کتاب خاطرات دا»، فصلنامه نقد ادبی، شماره ۲۴ / حسین بیات (۱۳۹۴) در مقاله «خطاهای رایج در شناخت شیوه جریان سیال ذهن (نقد هجده مقاله علمی - پژوهشی)»، فصلنامه نقد ادبی، شماره ۳۰ و اما تاکنون مقاله‌ای که به بررسی موضوع مورد مطالعه مقاله حاضر پرداخته باشد، مشاهده نشد.

ب) بحث و بررسی الف) محاسن همایش

در زمان برگزاری یک همایش یا کنگره علمی، مقالات فراوانی نگاشته می‌شود که این امر راه را برای ظهور نوقلمان باز می‌کند که به بیان نظرات خویش بپردازند و آن را در جریان داوری اساتید و داوران مجرب قرار دهند. در کتابچه شکوه سخن مقالاتی به چشم می‌خورد که به نظر می‌آید حرف تازه‌ای برای گفتن داشته باشند مانند « تأملی بر سبک‌شناسی شعر شاملو از منظر زبان‌شناختی ساختارگرا » به قلم لیلا اردبیلی، «تحلیل مؤلفه‌های نوستالژی در غزلیات شمس تبریزی» از مریم بختیاری، «بررسی عنصر رنگ در سروده‌های صائب تبریزی» اثر موسی پرنیان و سیدآرمان حسینی‌آباریکی، «بررسی و تحلیل نماد حیوانات در اشعار فریدون مشیری» نوشته جهانگیر صفری، پروین غلامحسینی و حمیدرضا قانونی.

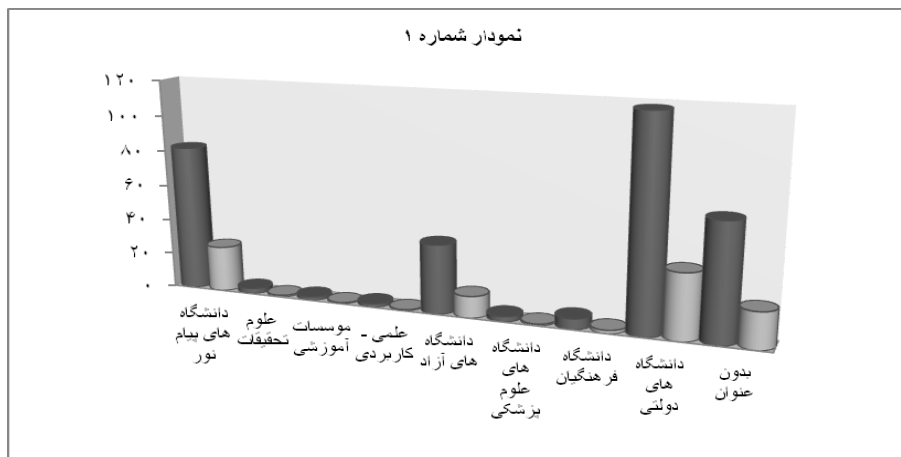
ب) تعیین فراوانی مراکز بر اساس تقسیم‌بندی آموزشی

در جدول زیر به بررسی میزان مشارکت مراکز و مؤسسات علمی در ارائه مقاله به همایش پرداخته شده است. وجود شصت و پنج مقاله بدون ذکر عنوان مرکز یا مؤسسه آموزشی، کار تحلیل آماری دقیق را بر نویسندگان سخت نموده است. در این میان دانشگاه‌های دولتی با ارائه یکصد و هفده مقاله بالاترین همکاری را داشته‌اند و شاید دلیل این امر وجود اعضای هیئت علمی رسمی و دائم و نیز وجود دانشجویان بیشتر در این دانشگاه‌ها باشد. دانشگاه پیام نور نیز در رتبه بعدی قرار دارد، البته ذکر این نکته ضروری است که در این آمارگیری تمام مراکز که از یک نوع بوده‌اند، تحت یک عنوان واحد گردآوری شده‌اند. دانشگاه‌های فرهنگیان، علوم تحقیقات و علمی کاربردی نیز با وجود داشتن کادر علمی و شاید به دلیل نوپا بودن مشارکت اندکی در این همایش علمی داشته‌اند.

جدول ۱. فراوانی میزان مشارکت مؤسسات آموزشی در همایش بر اساس مقالات پذیرفته شده

مرکز آموزشی	مقالات پذیرفته شده	درصد مشارکت
دانشگاه‌های پیام نور	۸۲	۲۵/۷
علوم تحقیقات	۳	۰/۹۴
مؤسسات آموزشی	۲	۰/۶۲
علمی- کاربردی	۲	۰/۶۲
دانشگاه‌های آزاد	۳۹	۱۲/۲۲
دانشگاه‌های علوم پزشکی	۳	۰/۹۴
دانشگاه فرهنگیان	۶	۱/۸۸
دانشگاه‌های دولتی	۱۱۷	۳۶/۶۷
بدون عنوان	۶۵	۲۰/۳۷

ب-۱) پرتولیدترین مراکز و مؤسسات آموزشی

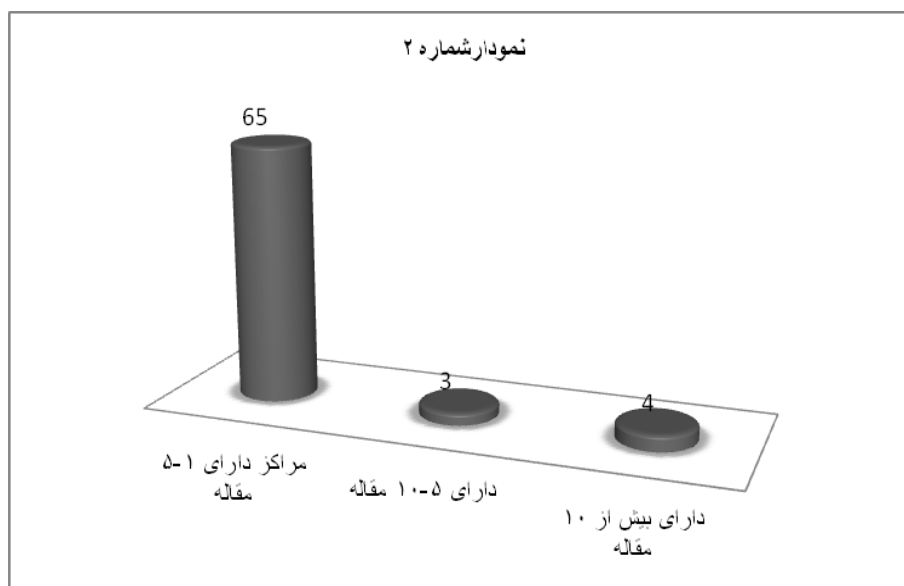

با بررسی مراکز علمی شرکت‌کننده در این همایش مشخص شد که هفتاد و دو مرکز آموزشی در این همایش شرکت نموده‌اند که میانگین تولید حدوداً چهار و نیم مقاله برای هر مرکز به دست آمد. با نگاهی به جدول مشخص می‌شود که بعد از پیام نور که با احتساب تمام مراکز آن در صدر قرار دارد، تنها هفت مرکز دانشگاهی فردوسی، زابل،

مازندران، محقق اردبیلی، فرهنگیان، شهرکرد و حکیم سبزواری توانسته‌اند بیشتر از میانگین مشخص شده مقاله تولید کنند.

جدول ۲. فراوانی تعداد مقالات بر حسب مراکز دانشگاهی و علمی بر حسب نفر اول مقالات

مقاله	مرکز	مقاله	مرکز	مقاله	مرکز	مقاله	مرکز
۱	آزاد دزفول	۴	آزاد سبزواری	۱	آزاد ماکو	۸۲	پیام نور
۳	آزاد مشهد	۱	آزاد کاشان	۲	آزاد نجف آباد	۶۵	بدون عنوان
۱	اراک	۲	آزاد گرمسار	۱	آزاد کرمانشاه	۱	آزاد اهواز
۳	اصفهان	۱	آزاد بهشهر	۱	آزاد سمنان	۲	آزاد رودهن
۱	ارومیه	۲	آزاد بناب	۱	آزاد اردبیل	۱	آزاد اهر
۴	ایلام	۱	آزاد بابل	۱	آزاد اراک	۱	آزاد گچساران
۱	آموزش عالی اسفراین	۱	آزاد شوشتر	۱	آزاد سیرجان	۳	آزاد مراغه
۱	بین المللی قزوین	۱	آزاد تهران جنوب	۲	آزاد گرگان	۳	آزاد رشت
۴	تهران	۱	تبریز	۱	پژوهشگاه میراث فرهنگی	۲	بوعلی سینا
۱	خوارزمی	۱	خواجه نصیر طوسی	۵	حکیم سبزواری	۳	تربیت مدرس
۳	سلمان فارسی کازرون	۱۱	زابل	۱	زنجان	۴	رازی
۲	شهید مدنی	۱	سازمان پژوهش و برنامه ریزی	۲	سمنان	۲	س. ب
۲	شیراز	۲	شهید بهشتی	۵	شهرکرد	۱	شاهد تهران
۱	علوم پزشکی سبزواری	۱	علوم تحقیقات سمنان	۲	علوم تحقیقات تهران	۴	کردستان
۱۵	فردوسی	۲	علمی- کاربردی	۲	کاشان	۲	علوم پزشکی بوشهر
۳	علامه طباطبایی	۱	فرهنگسرای فردوسی	۱	علوم دریایی چابهار	۶	دانشگاه فرهنگیان
۱۰	مازندران	۱	لرستان	۳	قم	۱	مؤسسه آموزشی تابران
۲	یزد	۱	نیشابور	۸	محقق اردبیلی	۲	گلستان

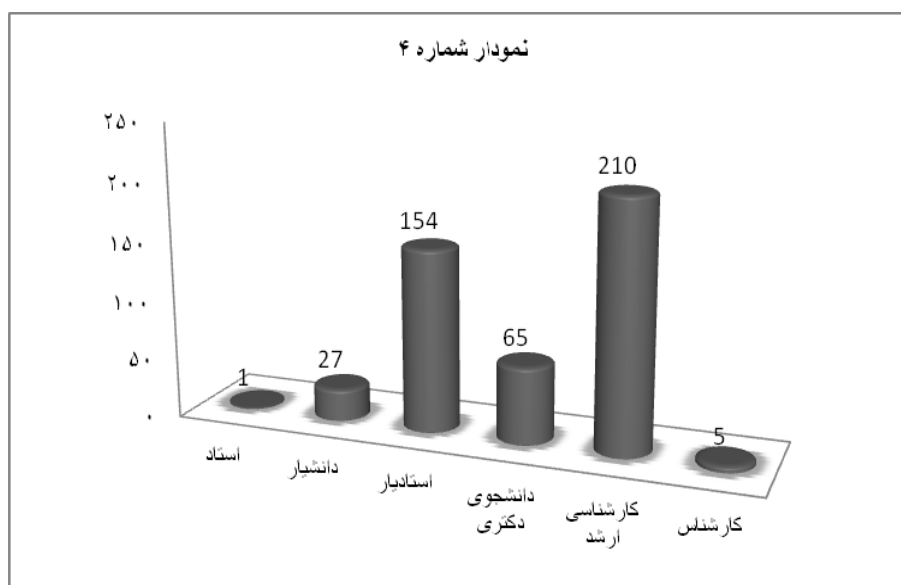
پ) فراوانی موضوعات کار شده در همایش

در همایش شکوه سخن، گرایش به موضوعات مختلف یکی از محاسن آن است اما با اندکی دقت نظر در بعضی از موضوعات که کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند، لزوم تخصصی شدن موضوعات همایش بیش از پیش رخ می‌نماید زیرا با تخصصی شدن این موضوعات، اساتید مجرب در آن موضوع، راحت تر می‌توانند به بررسی و داوری مقالات بپردازند چون طبیعی است که تعداد مقالات دریافتی نیز به موازات آن کاسته خواهد شد. در این همایش، ادبیات غنایی، ادبیات تطبیقی، نقد و نظریه‌های ادبی، شعر معاصر و سبک‌شناسی بیشترین اقبال را داشته‌اند و موضوعات ترجمه قرآن، تاریخ ادبیات، ادبیات پایداری، دستور زبان، ادبیات حماسی و ادبیات کودک از کمترین اقبال برخوردار بوده‌اند. در این میان یک مقاله نیز در مورد ضرورت توجه به طب عامیانه نگاشته شده است.

دانشیاری و استادیاری نشان دهنده اقبال فراوان به این همایش است. دانش آموختگان یا دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد نیز با دویست نویسنده بالاترین حضور را داشته‌اند. نکته قابل توجه در این میان حضور پنج نفر نویسنده با مدرک کارشناسی است.

جدول ۴. مدارک نویسندگان مقالات

مدرك	تعداد به نفر
استاد	۱
دانشيار	۲۷
استاديار	۱۵۴
دانشجوی دکتری	۶۵
کارشناس ارشد	۲۱۰
کارشناس	۵

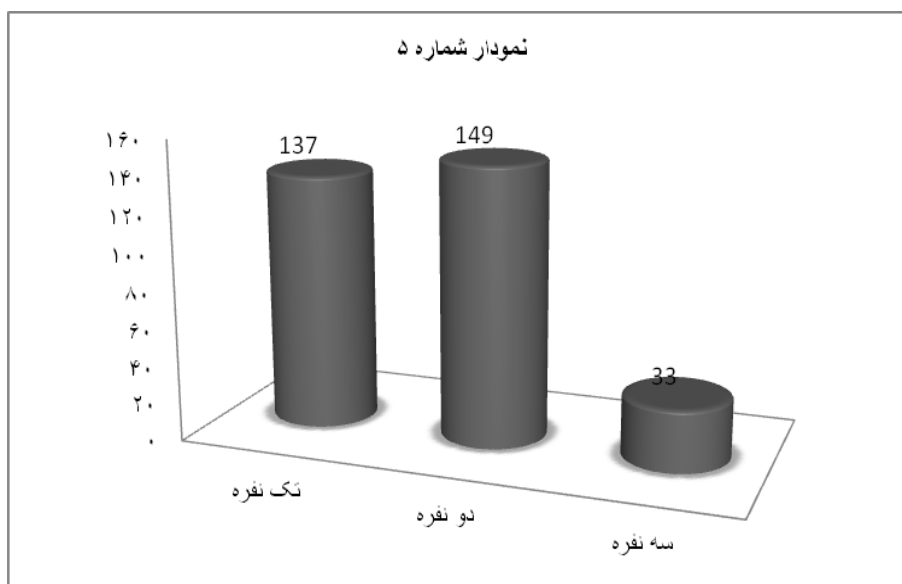

ث) میزان مشارکت نویسندگان

در این همایش از مجموع سیصد و نوزده مقاله، یکصد و سی و هفت مقاله به صورت انفرادی نگاشته شده و از آن سو تنها سی و سه مقاله با سه نویسنده می‌توان در کتایچه همایش مشاهده کرد.

جدول ۵. میزان مشارکت نویسندگان در مقالات علمی

تعداد نویسندگان	تعداد مقالات به عدد
تک نفره	۱۳۷
دو نفره	۱۴۹
سه نفره	۳۳

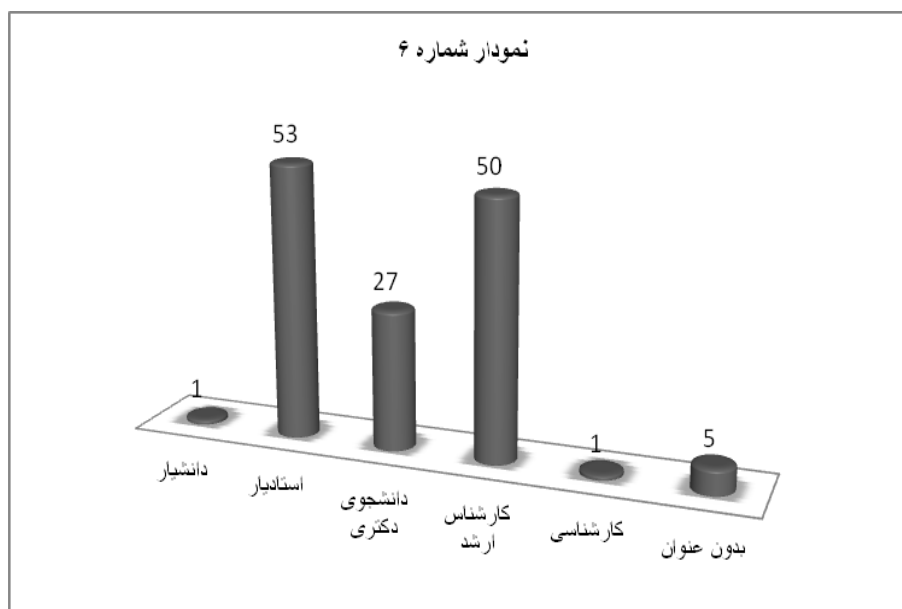

ج) فراوانی مرتبه علمی نویسندگان در مقالات یک نفره

با نگاهی به آمار مقالات دریافتی تک نویسنده در همایش مشخص شد که ۵۳ استادیار و ۵۰ کارشناس ارشد به تنهایی اقدام به نگارش مقالات کرده‌اند

جدول ۶. فراوانی مدارک علمی نویسندگان در مقالات یک نفره (۱۳۷) نفر

مدرک	تعداد	درصد
دانشیار	۱	۱٪
استادیار	۵۳	۳۹٪
دانشجوی دکتری	۲۷	۲۰٪
کارشناس ارشد	۵۰	۳۶٪
کارشناسی	۱	۱٪
بدون عنوان	۵	۳٪

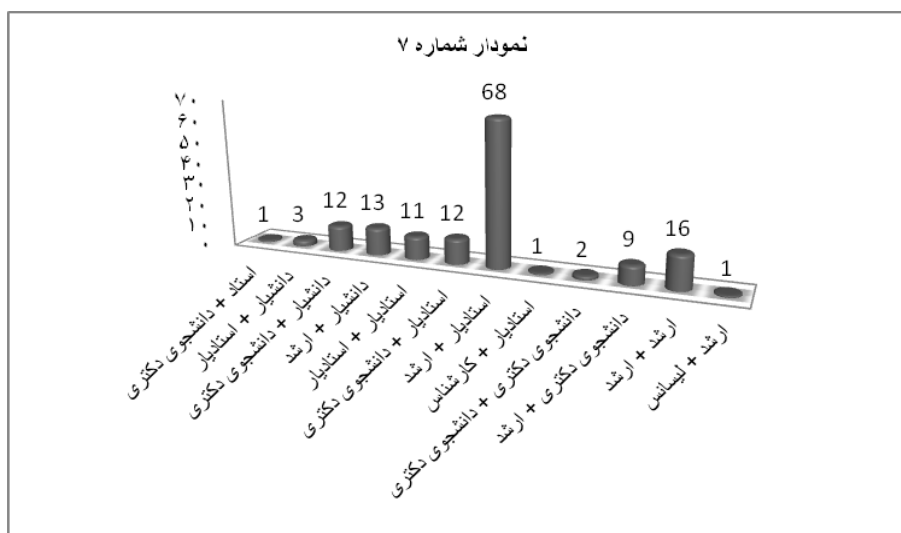

چ) میزان مشارکت بین نویسندگان در مقالات دو نفره

اگر این اصل را بپذیریم که وجود دو نویسنده در یک مقاله احتمال لغزش و خطا را کاهش می‌دهد باید از دیدن آمار مقالات اشتراکی خوشحال شویم. در جدول زیر نویسندگان همکار بر اساس مرتبه علمی دسته‌بندی شده‌اند. در این تقسیم‌بندی، بیشترین همکاری بین استادیار و کارشناس ارشد صورت گرفته است که این امر بیشتر به همکاری کلاسی در زمینه نگارش مقالات برمی‌گردد. درصد پایین همکاری بین اعضای هیئت علمی دانشگاهها نیز در این بخش معنی دار است.

جدول ۷. فراوانی میزان مشارکت در مقالات دو نفره بر اساس مدرک تحصیلی

مدرک	میزان مشارکت	درصد
استاد+دانشجوی دکتری	۱	۱٪
دانشیار+استادیار	۳	۲٪
دانشیار+دانشجوی دکتری	۱۲	۸٪
دانشیار+ارشد	۱۳	۹٪
استادیار+استادیار	۱۱	۷٪
استادیار+دانشجوی دکتری	۱۲	۸٪
استادیار+ارشد	۶۸	۴۵٪
استادیار+کارشناس	۱	۱٪
دانشجوی دکتری + دانشجوی دکتری	۲	۱٪
دانشجوی دکتری + ارشد	۹	۶٪
ارشد+ارشد	۱۶	۱۱٪
ارشد+لیسانس	۱	۱٪

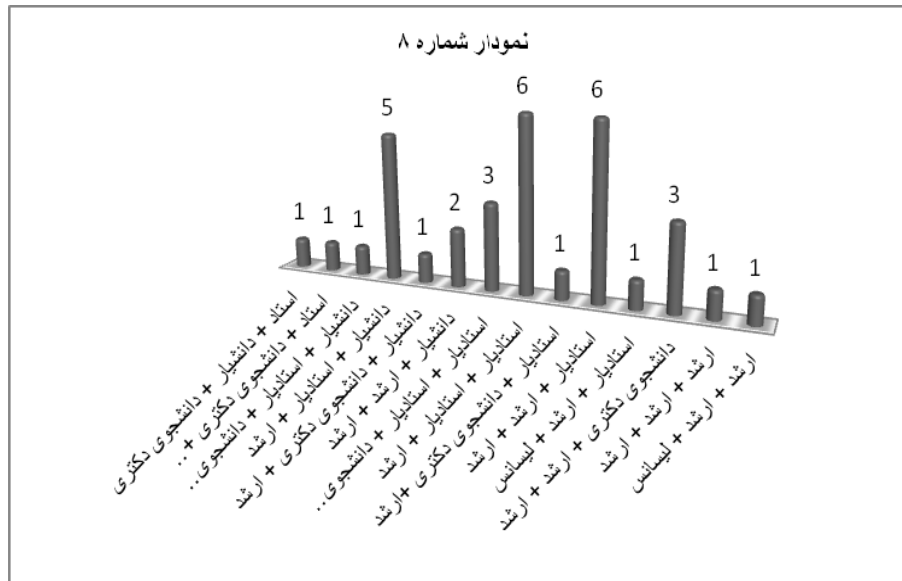

ب. ۸) همکاری نویسندگان در مقالات سه نفره

این بخش از مقالات با سی و سه مقاله، کمترین تعداد را به خود اختصاص داده است. در این میان دو الگوی «استادیار+استادیار+دانشجو» و نیز «استایار+دانشجو+دانشجو» هر یک با ۶ مقاله بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده است

جدول ۸. بررسی مدارک نویسندگان و میزان مشارکت در مقالات سه نفره

مدرک	تعداد	درصد
استاد+دانشیار+دانشجوی دکتری	۱	۳%
استاد+دانشجوی دکتری+دانشجوی دکتری	۱	۳%
دانشیار+استادیار+دانشجوی دکتری	۱	۳%
دانشیار+استادیار+دانشجوی ارشد	۵	۱۵%
دانشیار+دانشجوی دکتری+دانشجوی ارشد	۱	۳%
دانشیار+دانشجوی ارشد+دانشجوی ارشد	۲	۶%
استادیار+استادیار+دانشجوی دکترا	۳	۹%
استادیار+استادیار+دانشجوی ارشد	۶	۱۹%
استادیار+دانشجوی دکتری+دانشجوی ارشد	۱	۳%
استادیار+دانشجوی ارشد+دانشجوی ارشد	۶	۱۸%
استادیار+دانشجوی ارشد+لیسانس	۱	۳%
دانشجوی دکتری+دانشجوی ارشد+دانشجوی ارشد	۳	۹%
دانشجوی ارشد+دانشجوی ارشد+دانشجوی ارشد	۱	۳%
دانشجوی ارشد+دانشجوی ارشد+لیسانس	۱	۳%

ب. ۹) پرتولیدترین نویسندگان

پرتولیدترین نویسندگان در میان نویسندگان حاضر، حمیدرضا قانونی با پنج عنوان مقاله و جهانگیر صفری و مسعود باوان پوری با چهار عنوان مقاله هستند.

پ) تکراری بودن مقالات

مقاله، دستاوردی علمی است که نگارش آن بی‌شک مستلزم زمان، مهارت، دقت و مهم‌تر از همه رعایت اخلاق پژوهش است. مشکل اساسی در مقالات ارائه شده به همایش شکوه سخن به میزان بالای فراوانی تکراری بودن و دوباره کاری مقالات برمی‌گردد که شاید چندین علت در آن دخیل باشد که بتوان در موارد زیر خلاصه کرد:

۱. فشارهای احتمالی از سوی مراکز علمی به اساتید محترم جهت ارتقای سطح و مرتبه علمی و نیز فشار به دانشجویان عزیز جهت چاپ مقاله پیش‌دفاع در مقاطع ارشد و دکترا.
۲. کم‌دقتی و بعضاً سهل‌انگاری بعضی از داوران محترم. بسیاری از مقالاتی که از این گروه پذیرش شده است، تنها با یک جستجوی ساده اینترنتی از سوی نگارندگان ردیابی شده‌اند و به نظر می‌رسد که به علت حجم بالای مقالات و نیز تعداد کم داوران، هر داور

مجبور به داوری چندین مقاله بوده است و بدین گونه طبیعی است که با افزایش حجم، دقت نیز کاسته می‌شود.

۳. نبود یک سایت یا منبع اطلاعاتی مشخص و موثق جهت ثبت کلیه مقالات همایش‌ها و کنفرانس‌های مختلف که وجود این امر به نظر نگارندگان یکی از ملزومات بهبود سطح کیفی مقالات علمی است.

در میان مقالات پذیرفته شده ده عنوان مقاله تکراری با نویسندگان تکراری مشاهده می‌شود. این نویسندگان، مقالاتی را که در جدول شماره ۹ مشخص شده است، قبل و یا بعد از همایش شکوه سخن به همایش یا کنفرانس‌های دیگری نیز ارائه کرده‌اند. در جدول زیر به این مقالات اشاره شده است - (این جستجو از طریق اینترنت صورت گرفته و ممکن است که مقالات دیگری نیز باشند که قبلاً در جایی ارائه شده و در اینترنت قابل ردیابی نباشند. نیز نویسندگان مقاله حاضر، خود در اکثر همایش‌ها و کنگره‌ها حضور فعال داشته و از مجموع همکاری گروه نویسندگی این مقالات، تاکنون حدود هفتاد و پنج مقاله به چاپ رسیده است).

جدول ۹. جهت مقالات تکراری با نویسندگان تکراری

عنوان مقاله در شکوه سخن	نویسندگان کنونی مقاله	عنوان تکراری مقاله	نویسندگان مقاله	محل ارائه
بررسی مقام و چهره زنان در شاهنامه و ایلیاد ص ۹	نادر ابراهیمیان، احمد کریمی - صغری اسلامی اصل	بررسی مقام و چهره زنان در شاهنامه و ایلیاد	نادر ابراهیمیان - احمد غنی‌پور ملک‌شاه	دومین همایش ادبیات تطبیقی دانشگاه رازی کرمانشاه (۱۳۹۳)
بررسی ساختار مثل و مثل‌واره در کشف‌المجوب هجویری ص ۳۱	مریم‌السادات اسعدی فیروزآبادی - خانم نگین محمدی	بررسی ساختار مثل و مثل‌واره در کشف‌المجوب هجویری	مریم‌السادات اسعدی فیروزآبادی - خانم نگین محمدی	ششمین همایش پژوهش‌های ادبی دانشگاه شهید بهشتی تهران (۱۳۹۱)
بازنگری انواع تلمیحات شخصیت‌های اسلامی، سامی و ایرانی و... در دیوان نزاری قهستانی ص ۳۲	جبار اسماعیل‌زاده	بازنگری انواع تلمیحات شخصیت‌های اسلامی، سامی و ایرانی و... در دیوان نزاری قهستانی	حسین صفری - جبار اسماعیل‌زاده	کتاب ماه ادبیات - شماره ۵۸ - بهمن ۱۳۹۰

عنوان مقاله در شکوه سخن	نویسندگان کنونی مقاله	عنوان تکراری مقاله	نویسندگان مقاله	محل ارائه
بازتاب رسم ساتی در آئینه ادب فارسی ص ۴۰	هادی اکبرزاده- حمیدرضا اکبرزاده- محمدرضا عبدی	بازتاب رسم ساتی در آئینه ادب فارسی		مجله رشد زبان و ادبیات فارسی- شماره ۱۰۶- تابستان ۱۳۹۲
رتالیسم جادویی در حکایات اسرار التوحیدص ۷۵	فاطمه جعفری کلپیر	رتالیسم جادویی در حکایات اسرار التوحید		این مقاله دوباره در نهمین همایش انجمن ترویج زبان فارسی بجنورد- ۱۳۹۳ مورد پذیرش قرار گرفته است.
تأثیر ترجمه بر نثر دوره مشروطه ص ۹۷	فروزان حق شناس- ملیحه زینلی محمود آبادی	تأثیر ترجمه بر نثر دوره مشروطه		همایش ترجمه و ادبیات معاصر- پژوهشکده مطالعات ترجمه
تمایلات شیعی علاء الدوله سمنانی ص ۱۰۷	علیرضا خادم الفقراء- احمد بومون	تمایلات شیعی علاء الدوله سمنانی		اولین همایش عرفان شرق و گردشگری- شاهرود- (۱۳۹۱)
چشم انداز وصف طبیعت در دیوان منوچهری و معلقات سبع ص ۱۶۴	محمد جواد زینلی	چشم انداز وصف طبیعت در معلقات سبع و دیوان منوچهری		چکیده مقالات هفتمین همایش زبان فارسی- هرمزگان
جهان هولوگرافیکی در گلشن راز شبستری ص ۲۱۹	لیلا غلامیور آهنگرکلایی	جهان هولوگرافیکی در گلشن راز شبستری		چکیده مقالات هفتمین همایش زبان فارسی- هرمزگان
هایکو و تأثیر آن بر شعر معاصر ایران ص ۲۹۸	پیمان معمارزاده- امیر حسنوندی	هایکو و تأثیر آن بر شعر معاصر ایران		همایش ملی نقش ادبیات در گسترش فرهنگ و ادب ایران- دانشگاه آزاد شوشتر(۱۳۹۰)

در بخش بعدی به مقالاتی اشاره شده است که قبلاً در قالب کتاب، پایان نامه یا مقاله ارائه شده و نویسندگان بار دیگر اقدام به بررسی و تحلیل آنها کرده‌اند. در جدول زیر به بسیاری از این مقالات اشاره شده است که بررسی مقالات پیشین درباره آنها موضوع را بهتر برای خوانندگان گرامی روشن می‌سازد.

جدول ۱۰. جهت مقالات تکراری که قبلا توسط دیگران کار شده‌اند

محل ارائه	نویسندگان قبلی	عنوان کتاب، پایان نامه یا مقاله قبلی	نویسندگان کنونی مقاله	عنوان مقاله در شکوه سخن
دانشگاه پیام نور	قربانعلی فدایی	پایان‌نامه " بررسی واج شناسی گویش نیشابوری بر اساس واج شناسی خود واحد"	محترم انتظاری - محمد حسین حیدریان	بررسی چند فرآیند واجی " قلب، ابدال، حذف و اضافه" در گویش نیشابوری ص ۴۳
دانشگاه تهران	علی نجفی ایوکی	پایان نامه دکترای " رمزگرایی در شعر عبدالوهاب البیاتی و مهدی اخوان ثالث"	محمد ابراهیم ایرج‌پور - شهناز امینی	مرگ اسطوره‌ها و نمادها در شعر بیاتی ص ۴۴
همایش بزرگداشت حضرت مولانا جلال‌الدین بلخی - فارس (۱۳۸۷)	-	بررسی داستان کنیزک و پادشاه بر پایه ی نقد هرمنوتیک	حسن بساک - محمدرضا بذرافشان	هرمنوتیک ادبی و حکایت پادشاه و کنیزک مولوی ص ۵۱
-	بررسی تطبیقی کاربرد اسطوره در شعر ادونیس و شاملو (حسن مجیدی) - تجلی ققنوس در شعر ادونیس (هادی رضوان و سید حسن آریادوست - دوفصلنامه ادب عربی (۱۳۹۱)	تحلیل تطبیقی ققنوس و آلباتروس، دو شعر از نیما و بودلر (۱۳۸۸)، محمد حسین جواری، شماره ۱ مجله پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی	زهرا بشیری - حسن قمی - احمد بهزادی	مقایسه اسطوره ققنوس در شعر نیمایوشیج و ادونیس ص ۵۲
-	ردیف در شعر خاقانی - حسین مختاری (۱۳۷۱) - نشریه ادبستان فرهنگ و هنر - شماره ۳۱	نگاهی به ردیف و کارکردهای آن در شعر خاقانی (۱۳۹۲) - نشریه فنون ادبی - مسعود روحانی - محمد عنایتی قادیکلایی	آمنه تاک - موسی پیری	ردیف در شعر خاقانی ص ۶۷
مجله ادب فارسی تهران - تابستان ۱۳۹۲	مهدی شریفیان - فرامرز رحمانی	تحلیل عناصر ناتورالیستی در داستان‌های محمود دولت آبادی	محترم توفیقی - مریم توفیقی	بررسی زمینه‌های ناتورالیسم در آثار محمود دولت آبادی - ص ۶۹

عنوان مقاله در شکوه سخن	نویسندگان کنونی مقاله	عنوان کتاب، پایان نامه یا مقاله قبلی	نویسندگان قبلی	محل ارائه
مجد خوافی اولین مقلد سعدی ص ۷۲	عبدالغفور جامی رودی - توفیق جامی رودی - توحید جامی رودی	بررسی تطبیقی تأثیرپذیری مجد خوافی از گلستان سعدی	پروین دخت مشهور	نشریه ادبیات فارسی - شماره ۲۶ (۱۳۸۹)
بررسی اعتراض ناصر خسرو بر اختلاف طبقات اجتماعی ص ۷۶	فرامرز جلال - ابراهیم دانش - نسرین آقاغفاری	ناصر خسرو و ادب اعتراض	علی محمد پشتدار	مجله علوم انسانی مدرس - شماره ۵ و ۶ و ۷ (۱۳۷۰)
قلمرو رئالیسم در ادبیات کودک ایران ص ۷۷	مریم جلالی	رئالیسم در ادبیات کودک و نوجوان	پروین سلاجقه	مجله زیباشناخت - شماره ۱۴ (۱۳۸۵)
انسان شناسی مولانا ص ۸۷	حمیدرضا حافظیان	انسان کامل و انسان شناسی مولانا - محمد آل عصفور - مجله کاوشنامه یزد - شماره ۱۲ (۱۳۸۵)	انسان کامل در انسان شناسی مولانا احسان قدرت‌اللهی - کیهان فرهنگی - شماره ۱۵۵ (۱۳۷۸)	-
نگاهی تطبیقی به توصیفات ابوتمام و خاقانی شروانی ص ۹۰	سید محمد حجازی فرد	وصف در دیوان ابوتمام - سعید شیبانی - مجله دانشکده ادبیات تهران - شماره ۱۵۲ (۱۳۷۸)	نقد وصف و جایگاه زیبایی شناسی آن در شعر خاقانی - محسن ذوالفقاری و مهدی دهرامی - پژوهشنامه ادبیات تعلیمی دهقان - شماره ۸ (۱۳۸۹)	
عشق در آینه ی اشعار وحشی باقفی ص ۹۹	الهام حیدری - حسین آذر پیوند	چلوه‌های عشق در غزلیات وحشی بافقی	علی دهقان و مینا پورسعدی (۱۳۹۱) -	مجله در دری دانشگاه آزاد نجف آباد - دوره اول - شماره ۲
بررسی نوآوری‌های سبکی میرزاده ی عشقی ص ۱۰۲	مرتضی حیدری	بررسی و تحلیل سبک اشعار میرزاده ی عشقی	یداله بهمنی مطلق - ملاحظت نجفی عرب (۱۳۸۹)	مجله بهار ادب - شماره ۹
بررسی تطبیقی فعل مجهول در زبان فارسی و عربی ص ۱۱۱	مصطفی خدایاری - الهام فرشیدی فر	بررسی تطبیقی مجهول در زبان فارسی و عربی از منظر دستوری و معنایی	منصوره زرکوب - سارا رضایی (۱۳۹۱)	نشریه فنون ادبی - دوره ۴ - ش ۲

عنوان مقاله در شکوه سخن	نویسندگان کنونی مقاله	عنوان کتاب، پایان نامه یا مقاله قبلی	نویسندگان قبلی	محل ارائه
بیان و جلوه‌های صور خیال در غزلیات شیخ آذری اسفراینی ص ۱۱۲	عطیه خراسانی	جلوه‌های صور خیال در غزلیات شیخ آذری اسفراینی	سید علی اکبر شریفیان - یوسف نژاد (۱۳۹۳)	نهمین همایش انجمن ترویج زبان فارسی بجنورد
تجلی قرآن و حدیث در دیوان قاسم انوار ص ۱۲۷	رحمان ذبیحی - یونس جلوداری	تجلی قرآن و حدیث در اشعار شاه قاسم انوار	رحیم سلامت آذر (۱۳۹۰)	همایش بلاغت و زیبایی‌شناسی شعر فارسی - پیام نور ماکو
تحلیل داستان بر اساس فعل: رویکرد نقش گرا ص ۱۵۱	مرتضی رضایی	سبک‌شناسی داستان بر اساس فعل: رویکرد نقش گرا	فردوس آقاگلزاده - عالیه کرد زعفرانلو کامبوزیا - حسین رضویان (۱۳۹۰)	مجله بهار ادب - دوره ۴ - شماره ۱
آرمانشهر سهراب سپهری ص ۱۶۲	زهرا زمانی	بررسی و مقایسه آرمانشهر سهراب سپهری و پادآرمانشهر طاهره صفارزاده	خلیل حریری - محمدعلی ضیایی علیشاه (۱۳۹۱)	مجله ادب و عرفان - شماره ۱۱
نگاهی به دیدگاه مولانا دربارہ ی مرگ ارادی (مرگ سرخ) ص ۱۶۶	فاطمه ستاری - نادره حسینی	مرگ از نگاه مولوی	شهباز محسنی (۱۳۹۱)	فصلنامه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد سنندج
تحلیل کاربردی زیبایی‌شناسانه ی اقتباس و حل (تحلیل) از ترکیب‌ها و عبارات قرآنی در قصاید عربی سعدی ص ۱۶۸	سیدعلی سراج - عثمان اسماعیلی	چگونگی حضور آیات قرآنی در شعار عربی سعدی شیرازی - نصراله شاملی، محمود حیدری، سیدرضا سلیمانزاده نجفی، حسین قائمی اصل (تابستان ۱۳۹۲) - مجله بهار ادب - دوره ۶ - شماره ۲	تأثیر قرآن کریم بر سروده‌های عربی سعدی - سید اسعد شیخ احمدی (۱۳۹۰) - همایش ملی قرآن کریم و زبان و ادب عربی سنندج	-
پیامبران الهی، اسوه‌های کمال در خمسه ی نظامی ص ۱۹۵	معصومه صادقی	پیامبران و تجلیات آنها در خمسه ی نظامی	صادق علیزاده (۱۳۸۸)	پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی زنجان

عنوان مقاله در شکوه سخن	نویسندگان کنونی مقاله	عنوان کتاب، پایان نامه یا مقاله قبلی	نویسندگان قبلی	محل ارائه
نقد کنایه در شعر سیاوش کسرای ص ۲۱۰	محمدجواد عرفانی بیضایی - نازنوش تیموری	صور خیال در آثار سیاوش کسرای	خدیجه رؤیایی (۱۳۸۹)	پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد مهاباد
ریشه شناختی منتخبی از واژگان گویش بوشهری ص ۲۱۶	لیلا علی پور - فرانک صیانت	بررسی ریشه شناختی منتخبی از واژگان گویش بوشهری	فرخ حاجیانی (۱۳۸۶)	مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز - شماره ۵۲
بررسی تطبیقی کاربرد نمادین رنگ در منظومه هفت پیکر نظامی با اشعار حمید مصدق ص ۲۲۱	پروین غلامحسینی - حمیدرضا قانونی	بررسی رنگ در حکایت‌های هفت پیکر نظامی - زرین تاج واردی و آزاده مختارنامه (۱۳۸۶) - مجله ادب پژوهی شماره ۲	چشم انداز رنگ در شعر حمید مصدق از منظر روانشناسی - مژگان نکویی و فاطمه کاکاوند قلعه نوئی (۱۳۸۹) - نخستین همایش ملی ادبیات فارسی و پژوهش‌های میان رشته‌ای	-
تأثیر قرآن و کریم بر سبحة الابرار جامی ص ۲۲۴	سید حسن فاضلی	تجلی مفاهیم قرآنی در مثنوی‌های تحفه الاحرار و سبحة الابرار جامی	احمد نور وحیدی (۱۳۸۷)	پایان نامه دانشگاه اصفهان
زبان طنز و اعتراض در شعر پروین بانوی حکیم ادب فارسی ص ۲۲۵	خلیل فائزی - اسعد نصرالهی	طنز و اعتراض در شعر پروین اعتصامی	عبدالله واثق عباسی	مقالات نکوداشت پروین اعتصامی
طبیعت در اشعار سهراب سپهری ص ۲۴۸	معصومه قربانی گرمجانی	جایگاه طبیعت در اشعار سهراب سپهری	سیده ندا قاضی زاده (۱۳۸۹)	مجله باغ نظر - دوره ۱ - شماره ۲
رنگ و جلوه‌های آن در شعر فروغ فرخزاد ص ۲۷۸	احمد محمدی - علی قدردان	کاربرد نظریه روانشناسی رنگ ماکس لوشر در نقد و تحلیلی شعر فروغ فرخزاد	مهیار علوی مقدم و سوسن پور شهرام (۱۳۸۹)	شماره ۲ (پیاپی ۶) مجله پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی

عنوان مقاله در شکوه سخن	نویسندگان کنونی مقاله	عنوان کتاب، پایان نامه یا مقاله قبلی	نویسندگان قبلی	محل ارائه
نقد فمینیستی سروده‌های فروغ فرخزاد ص ۲۷۹	الناز محمدی	پژوهشی نو در شعر فروغ فرخزاد (نویسنده در این مقاله به نقد فمینیستی شعر فروغ فرخزاد پرداخته است)	سوسن پورشهرام (۱۳۸۷)	مجله بهار ادب - شماره دوم
موسیقی بیرونی غزل‌های سنایی غزنوی ص ۲۹۰	محمدامیر مشهدی - ملیحه فلاح لاله زاری	بررسی مقایسه‌ای موسیقی بیرونی و کناری غزل‌های سنایی و عطار	حسین اتحادی	نشریه ادبیات فارسی - شماره ۲۸
تجلیات عشق در شعر وحشی بافقی ص ۳۱۴	مریم میری محمدرضا مشهدی - محمد جعفری	جلوه‌های عشق در غزلیات وحشی بافقی	علی دهقان و مینا پورسعدی (۱۳۹۱) -	مجله درّ دری دانشگاه آزاد نجف آباد - دوره اول - شماره ۲
تجلی عشق در اشعار نزار قبانی و حسین منزوی ص ۳۳۳	حمید ولیزاده - حافظ تقی لو - سکینه داغله	جلوه‌های عشق در شعر حسین منزوی (۱۳۸۷) - کریم شاکر در فصلنامه تخصصی عرفان زنجان - سال ششم - شماره ۲۱	در مورد عشق در شعر نزار قبانی نیز که فراوان در ادبیات عرب گفته شد و اصلاً وی به شاعر الحب و المرأة مشهور است.	

ح) انتخاب عنوان و موضوع

یکی از معیارهای ارزشیابی و داوری مقالات پژوهشی، اهمیت و ضرورت موضوع تحقیق و نیز تنظیم عنوان مناسب برای آن است. انتخاب موضوع تحقیق و تنظیم عنوان، اولین و مهم‌ترین گام در پژوهش و یکی از نشانه‌های تسلط و مهارت نویسنده نسبت به موضوع است. با نگاهی به کتب معتبر روش تحقیق که در فارسی و عربی موجود است، می‌توان معیارهای انتخاب موضوع و عنوان را به صورت زیر خلاصه و دسته‌بندی کرد

۱. موضوع مقاله باید محدود و محصور باشد.

۲. موضوع مقاله باید جدید و مفید باشد.

۳. عنوان مقاله حتی المقدور مختصر باشد.

۴. عنوان مقاله باید واضح و جذاب باشد (ضیف، ۱۹۷۲: ۲۴-۱۸؛ شلبی، ۱۹۷۴: ۹ و ۸؛ خاک، ۱۳۸۶: ۲۲-۱۰؛ اژه‌ای و همکاران، ۱۳۸۲: ۱۰ و ۴۶؛ میرزایی و همکاران، ۱۳۸۷: ۱۷۰). در این قسمت سعی شده علاوه بر موضوع و عنوان، به چکیده مقاله نیز دقت شود. یک چکیده مناسب باید علاوه بر تعریف موضوع، شامل روش تحقیق، جامعه آماری و نیز اندکی از نتایج باشد.

ح-۱) کلی بودن موضوع

بعضی از عناوین مقالات همایش، کلی بوده و دامنه فراوانی را در بر گرفته و در واقع جامعه آماری آنها مشخص نیست که این امر، خصوصیت محدود و مختصر بودن را از آنها سلب نموده است. مثلاً، عنوان مقاله «خوبان اران، بررسی چهره‌ خوبرویان در شعر اران و آذربایجان» به قلم زهرا آقابابایی خوزانی (ص ۲۱) بسیار کلی بوده و شاعران فراوانی از این اقلیم جغرافیایی پهناور را در برمی‌گیرد. در چکیده مقاله آمده است «در این مقاله کوشیده‌ایم به مقایسه میان تفاوت‌های خوبرویان شعر این اقلیم با دیگر اقلیم شعر فارسی بپردازیم» (ص ۲۱). مشاهده می‌شود که نگارنده هدف مقاله را نوعی تطبیق دانسته است که این مهم در عنوان مقاله مشخص نیست.

مقاله «بررسی موضوع تنهایی در شعر شاعران زن معاصر» نوشته حسن تاجیک محمدیه (ص ۶۶) نیز علیرغم جذابیت، مضمونی کلی را در بر دارد. بهتر بود که این موضوع در شعر یک شاعر به طور خاص و یا نهایتاً دو شاعر مورد بررسی قرار می‌گرفت.

مقاله «ریشه‌های اسطوره‌ای داستان‌های مذهبی و ملی» به قلم اکرم رحمانی، علیرضا اقدامی و فرشته گلچین‌راد (ص ۱۳۲) نیز جامعه آماری مشخصی ندارد.

مقاله «زندگی ایرانی - اسلامی در آیین متون ادب فارسی» نوشته عباسعلی سرگزی (ص ۱۷۰) نیز موضوعی کلی است.

مقاله «ابهام‌گرایی و مبهم‌سرایی در شعر معاصر جنوب» به قلم نسرین مظفری (ص ۲۹۴) نیز فاقد محدودیت بستر تحقیق و مختصر بودن موضوع مقاله است.

با دقت نظر در موضوع مقالات عنوان شده- البته مقالات دیگری نیز فاقد این ویژگی هستند اما موارد زیر به عنوان نمونه ذکر شده‌اند- بخوبی می‌توان متوجه شد که نویسندگان گرامی در تعیین جامعه آماری خویش دقت لازم را به خرج نداده‌اند.

ح-۲) ابهام در عنوان مقالات

نویسندگان یک پژوهش باید با دقت نظر در انتخاب عنوانی روشن و واضح، خواننده را در درک درست موضوع و جلب علاقه وی به مطالعه بحث یاری سازند. در میان مقالات همایش شکوه سخن مقالاتی به چشم می‌خورد که نویسندگان به خوبی در انتخاب عنوان آن دقت نکرده‌اند. به عنوان نمونه مقاله «سه همشهری و سه سفر» نوشته خانم مرضیه خیر و مهدی رضایی (ص ۱۱۸) عنوانی مبهم دارد و مشخص نیست که این سه همشهری و سه سفر چه کسانی هستند و به چه موضوعی پرداخته است مگر این که به متن چکیده مراجعه شود.

مقاله «مولانا و موسیقی» به قلم علی‌قلی نامی و عبدالله طلوعی آذر (ص ۲۴۹) نیز بدرستی مشخص نکرده است که بدنبال چیست و در واقع انتخاب عنوانی مبهم، خواننده را سردرگم ساخته است.

مقاله «بررسی مضامین شعری فروغ فرخزاد» به قلم مژگان پورحسن (ص ۹۱) دچار لغزش فراوانی بوده است؛ نویسنده در متن چکیده به غاده‌السمان، نویسنده زن معاصر عرب، اشاره کرده است و آورده است «در این جستار مضامین مشترک دو شاعر بررسی شده است و عاطفه و موسیقی شعر دو شاعر مورد بحث قرار گرفته است» (ص ۹۱). در حالی که با عنوان مقاله کاملاً منافات دارد و برای چاپ نیز پذیرفته شده است.

نتیجه

همایش یک فرآیند مهم علمی است که نویسندگان، دستاوردهای علمی خویش را در آن عرضه می‌کنند. برگزار کنندگان همایش و داوران محترم در طول فراخوان تا برگزاری همایش، زحمات طاقت‌فرسایی را متحمل می‌شوند که لایق سپاس است. دومین همایش زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور که در بجنورد برگزار شد، محاسن فراوانی داشته و

مقالات ارزنده و وزینی در آن ارائه شد که نتیجه زحمات محققان این حوزه بود. اما هر کاری، به فراخور حجم خویش، نقایص و کاستی‌هایی دارد که نقد آن سبب خواهد شد که در کارهای بعدی به مراتب از این نقایص کاسته شود. نگارندگان سعی کرده‌اند که در مسیر کاستن این نقایص گام بردارند.

در همایش مذکور تعداد سیصد و نوزده مقاله پذیرفته شده است که یکصد و هفده مقاله آن متعلق به دانشگاه‌های دولتی است و دانشگاه‌های پیام نور با ارائه هشتاد و دو عنوان مقاله در رتبه دوم هستند. دانشگاه‌های فرهنگیان، علمی-کاربردی و آزاد اسلامی با وجود کادر علمی و نیز دانشجویان در مقاطع تحصیلات تکمیلی، آمار قابل قبولی در ارائه مقاله نداشته‌اند. دانشگاه‌های فردوسی، زابل، مازندران، محقق اردبیلی بیشترین تعداد مقاله را به همایش ارائه نموده‌اند در حالی که دانشگاه‌هایی مانند تهران، علامه طباطبایی، شهید بهشتی، تربیت مدرس و اصفهان و شهید چمران در این همایش حضور نداشته‌اند و این عدم حضور قطب‌های علمی کشور بسیار معنا دار است.

در همایش شکوه سخن، موضوعات ادبیات غنایی، ادبیات تطبیقی و نقد و نظریه‌های ادبی بیشتر از سایر موضوعات مورد توجه بوده و موضوعاتی مانند ترجمه قرآن، ادبیات پایداری و ادبیات حماسی کمترین تعداد مقاله پذیرفته شده را دارا هستند. تعداد چهارصد و شصت و دو نویسنده در همایش حضور داشته‌اند که بیشتر آنها، دانش آموخته یا دانشجوی کارشناسی ارشد و استادیار بوده‌اند. در این همایش، یک استاد و پنج کارشناس نیز حاضر بوده‌اند. میزان مشارکت در مقالات دو نفره، بیشترین آمار را با یکصد و چهل و نه مقاله دارد و مقالات تک نفره یکصد و سی و هفت مورد هستند.

در زمینه مقالات دو نفره، الگوی «استادیار + کارشناس ارشد» بیشترین فراوانی را داشته و در میان مقالات سه نفره دو الگوی «استادیار + استادیار + کارشناس ارشد» و «استادیار + کارشناس ارشد + کارشناس ارشد» بیشترین فراوانی را داشته است.

مشکل اساسی در مقالات همایش، تکراری بودن و دوباره کاری چهل و دو مقاله بوده است. در زمینه عنوان مقالات نیز دو مشکل اساسی وجود دارد که کلی بودن و مبهم بودن موضوعات از نقایص موجود در عنوان مقالات است.

پیشنهادها

بهتر است مراکز پرتولید در زمینه مقالات علمی، از سرانه علمی بیشتری نسبت به سایر مراکز برخوردار باشند که این امر می‌تواند از طریق حمایت‌های مادی و معنوی صورت گیرد. در نظر گرفتن حق تشویق مناسب برای مقالات، می‌تواند یکی از انگیزه‌های گرایش دانشجویان به کارهای علمی باشد.

نگارندگان پیشنهاد دارند هر ساله، دستاوردهای علمی مؤسسات مختلف از طریق یک سایت یا مرکز مشخص و موثق علمی، نمایه گردد که این امر علاوه بر ایجاد وجهه برای دانشگاه، سبب می‌گردد دانشجویان گرامی در مقاطع تحصیلات تکمیلی بتوانند با چشمانی باز انتخاب‌های بهتری داشته باشند و با حضور در مراکز پرتولید، گام در جهت ایجاد دستاوردهای نوین علمی بگذارند.

نگارندگان، تخصصی شدن موضوع یک همایش را به عنوان پیشنهاد اصلی و بنیادین مطرح می‌سازند زیرا این امر علاوه بر تولید علم در زمینه‌های تخصصی، از مطالعات از هم گسیخته جلوگیری کرده و سبب شکل‌گیری یک بانک اطلاعاتی موضوعی خواهد گشت. همچنین داوران متخصص در موضوع مورد نظر راحت‌تر می‌توانند به داوری مقالات بپردازند زیرا بدون شک تعداد مقالات دریافتی کاهش خواهد یافت. پیشنهاد می‌گردد از دانشجویان دکتری و کارشناسی ارشد با رزومه قابل اعتنا نیز در داوری مقالات کمک گرفته شود تا بتوان نسلی از داوران قابل را جهت داوری مقالات تربیت نمود.

میزان مشارکت در بین نویسندگان مقالات در حوزه علوم انسانی بسیار پایین‌تر از سایر علوم است. شاید اصلی‌ترین دلیل این مسأله، روش غلط امتیازدهی از طرف وزارت علوم باشد که بر اساس جایگاه نویسنده صورت می‌گیرد؛ طبیعی است که اعضای محترم هیأت علمی که در پی ارتقای رتبه علمی خویش هستند و با زحمت و هزینه فراوان و صرف وقت، اقدام به نگارش مقالات کرده و پروسه زمان‌بر داوری و چاپ مقالات در مجلات داخلی نیز مزید بر علت شده که از همکاری میان این عزیزان به شدت کاسته شود. نگارندگان پیشنهاد دارند که با توجه به دخیل بودن تمام اعضا در انجام یک مقاله، روش غلط امتیازدهی تغییر داده شود تا بتوان شاهد همکاری بین اعضای محترم هیأت علمی بیش از پیش باشیم.

در زمینه الگوی مشارکت بین نویسندگان نیز همان مسأله نحوه امتیازدهی وزارت علوم بسیار تأثیرگذار است و شاهد کمترین همکاری بین اعضای هیئت علمی هستیم که این امر بسیار نگران‌کننده است. باید دقت داشت که حضور دو یا سه نویسنده متخصص در یک زمینه در کنار یکدیگر قطعاً بر غنای کیفی کار خواهد افزود و پژوهش انجام گرفته قادر به پاسخگویی به نیازهای جامعه و نیز سایر جوامع خواهد بود. این بار نیز پیشنهاد نگارندگان، تغییر الگوی امتیازدهی از جانب وزارت علوم است.

نگارندگان پیشنهاد دارند که نویسندگان محترم با امضای تفاهم‌نامه اخلاقی اصول پژوهش، بیش از پیش بر اصول اخلاق پژوهش تأکید کنند. نیز پیشنهاد می‌شود که با تأسیس یک سایت جامع مرکزی، که مسئول جمع‌آوری تمام مقالات حوزه‌های تخصصی علوم انسانی به تفکیک موضوع می‌باشند، علاوه بر ایجاد منبعی غنی برای پژوهشگران، داوران محترم را نیز در جستجوی بهتر عناوین و موضوعات مقالات یاری رسانند.

منابع

۱. ازه‌ای، جواد و همکاران (۱۳۸۲)، چگونه بنویسیم: روش نگارش مقالات پژوهشی و شیوه نگارش فارسی، تهران: سمپاد.
۲. خاکی، غلامرضا (۱۳۸۶)، روش تحقیق: با رویکردی به پایان‌نامه‌نویسی، چاپ سوم، تهران: بازتاب.
۳. رضایی، عربعلی (۱۳۸۲)، واژگان توصیفی ادبیات، چاپ اول، تهران: انتشارات فرهنگ معاصر.
۴. زرین‌کوب، عبدالحسین (۱۳۷۳)، نقد ادبی، تهران: امیرکبیر.
۵. سیاوشی، صابره (۱۳۹۱)، «بررسی و نقد ترجمه کتاب تاریخ ادبیات عربی»، پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، دوره ۱۲، شماره ۲۵، صص ۶۸-۵۷.
۶. شریفی، محمد (۱۳۸۷)، فرهنگ ادبیات فارسی، چاپ اول، تهران: انتشارات فرهنگ نشر نو.
۷. شلیبی، احمد (۱۹۷۲)، کیف تُکتَب بحتاً أو رسالة، چاپ هشتم، قاهره: مکتبه النهضة المصرية.
۸. شمیسا، سیروس (۱۳۸۳)، نقد ادبی، چاپ چهارم، تهران: انتشارات فردوس.
۹. ضیف، شوقی (۱۹۷۲)، البحث الأدبی، طبیعته، مناهجه، أصوله، مصادره، چاپ هفتم، قاهره: دارالمعارف.
۱۰. معین، محمد (۱۳۸۸)، فرهنگ معین، چاپ بیست و ششم، تهران: انتشارات آگاه.
۱۱. میرزایی، فرامرز، خلیل پروینی و علی سلیمی (۱۳۸۷)، «تحلیل گزارش گونه مقالات چاپ شده مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی»، مجله انجمن زبان و ادبیات عربی، شماره ۱۰، صص ۱۸۱-۱۶۵.
۱۲. چکیده مقاله‌های دومین همایش ملی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور (آبان ۱۳۹۲)، بجنورد، به کوشش فرامرز آدینه‌کلات، چاپخانه دانشگاه فردوسی مشهد.